

Huvudman

Malung-Sälens kommun
monika.mabergs@malung-salen.se

Beslut

Datum 2025-11-14

Dnr SI 2025:6165

Sida **1 (17)**

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Lillmons skola i Malung-Sälens kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Malung-Sälens kommun att senast den **3 augusti 2026** ha vidtagit nedan angivna åtgärd avseende brist rörande skolenhetens skollokaler. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen Malung-Sälens kommun att senast den **27 februari 2026** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande kränkande behandling, extra anpassningar och särskilt stöd, studiero, frånvaro, lärare, extra studietid och studiehandledning på modersmålet. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Malung-Sälens kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Malung-Sälens kommun ska vidta följande åtgärder

Skolenhetens skollokaler

1. Se till att organisera skolverksamheten på så sätt att skollagens skolenhetsbegrepp uppfylls. Huvudmannen ska i samband med redovisning av vidtagna åtgärder **den 3 augusti 2026** redovisa hur och på vilket sätt Malung-Sälens kommun avser att organisera skolverksamheten vid Lillmons skola i enlighet med lagstiftningens krav. (1 kap. 3 § skollagen.)

Kränkande behandling

1. Se till att vid minst ett tillfälle senast den 27 februari 2026 informera all skolpersonal om regleringen kring personalens skyldighet att agera då en elev utsätts för kränkande behandling samt skyldighet att anmäla till rektorn om personal får kännedom

om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten. Rektorn ska inkomma med en redogörelse för hur och när informationen har förmedlats i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (1 kap. 5 §, 2 kap. 34a § p. 1, 5 kap. 6 § och 6 kap. 5 och 10 §§ skollagen samt Lgr 22, 2.1 Normer och värden.)

2. Se till att lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten anmäler detta till rektorn. Rektorn ska dokumentera hur många sådana anmälningar som inkommit från den 14 november 2025 till den 27 februari 2026. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (6 kap. 10 § skollagen.)

Extra anpassningar och särskilt stöd

1. Se till att vid minst ett tillfälle senast den 27 februari 2026 informera samtliga lärare och övrig skolpersonal om skollagens krav kring när elever skyndsamt ska ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Huvudmannen ska dokumentera skriftligt när och hur informationen har förmedlats. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (2 kap. 34a § p. 2 och 3 kap. 5 § skollagen.)
2. Rektorn ska genomföra en uppföljning och analys av lärarnas och elevhälsans arbete med extra anpassningar och tillgången till utrustning och material som behövs för arbetet med extra anpassningar. Detta arbete ska dokumenteras. Inkom med en redogörelse för uppföljningen, analysen och eventuella beslut om åtgärder. (2 kap. 10 §, 3 kap. 5 § och 4 kap. 4 § skollagen.)
3. För varje anmälan om behov av särskilt stöd för en elev som inkommer till rektorn ska rektorn starta en utredning. Rektorn ska dokumentera hur många sådana anmälningar som inkommit från den 14 november 2025 till den 27 februari 2026 och vilket datum en utredning har startats för respektive elev. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (3 kap. 7 § skollagen.)
4. Se till att särskilt stöd ges i enlighet med elevers beslutade åtgärdsprogram. Rektorn ska dokumentera och redovisa hur skolan säkerställt att det stöd som framgår av åtgärdsprogrammen ges till

eleverna med beslutade åtgärdsprogram. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (3 kap. 9 § skollagen.)

Studiero

1. Se till att rektorn startar en utredning av en elevs ordningsstörande beteende om denna vid upprepade tillfällen stört ordningen. Rektorn ska även se till att en utredning om en elevs behov av särskilt stöd inleds om det finns förutsättningarna för en sådan utredning. Vidare ska rektorn se till att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende. Huvudmannen ska dokumentera hur många sådana utredningar som genomförts under perioden från den 14 november 2025 till den 27 februari 2026. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med redovisning av vidtagna åtgärder. (5 kap. 9 och 10 §§ skollagen.)

Frånvaro

1. Se till att det startas en utredning för att utreda frånvaron om en elev har upprepade eller längre frånvaro, oavsett om den är giltig eller ogiltig, om det inte är obehövligt. Utifrån denna utredning beslutas och genomförs åtgärder för att komma till rätta med elevens frånvaro. Utredningen genomförs i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan. Rektor ska dokumentera hur många sådana utredningar som startats under perioden den 14 november 2025 till den 27 februari 2026. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (7 kap. 19 a §, 3 kap. 7 och 9 §§, 5 kap. 9 – 10 §§ och 6 kap. 10 § skollagen.)
2. Se till att rektor, när en utredning om en elevs frånvaro har inletts, snarast anmäler elevens frånvaro till huvudmannen. Rektorn ska dokumentera när en elevs frånvaro anmälts till huvudmannen i samband med att en utredning om frånvaro startas. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (7 kap. 19 a § st. 3.)

Lärare

1. Se till att endast lärare som har legitimation eller är undantagna från krav på legitimation anställs utan tidsbegränsning. Huvudmannen ska i samband med redovisningen av vidtagna åtgärder redovisa vilka lärare som under perioden den 14

november 2025 till den 27 februari 2026 har anställts utan tidsbegränsning. (2 kap. 13 §, 17 – 21 och 22b §§ skollagen.)

Extra studietid

1. Se till att eleverna i årskurs 4–6 erbjuds att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid minst två timmar per vecka. I det ingår att informera elever och lärare vid skolan när extra studietid erbjuds. Huvudmannen ska i samband med redovisning av vidtagna åtgärder den 27 februari 2026 inkomma med en dokumentation över hur den extra studietiden organiseras på Lillmons skola samt när och hur elever och lärare informerats om erbjudandet av den extra studietiden. (10 kap. 5a § skollagen.)

Studiehandledning på modersmålet

1. Se till att de elever som bedömts ha behov ges studiehandledning på modersmålet ges sådant stöd. Huvudmannen ska i samband med redovisning av vidtagna åtgärder den 27 februari 2026 inkomma med dokumentation över vilka språk som behoven avser och hur elevernas behov av studiehandledning på modersmålet tillgodoses. (5 kap. 4 § skolförordningen [2011:185].)

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.stockholm@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (SI 2025:6165) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys hösten 2025 inlett en tillsyn av Lillmons skola i Malung-Sälens kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Lillmons skola följer gällande bestämmelser om skolenhetens skollokaler, kränkande behandling, extra anpassningar och särskilt stöd, studiero, frånvaro, lärare, extra studietid och studiehandledning på modersmålet.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer mellan den 16 september 2025 och 18 september 2025. Representant för huvudmannen har också intervjuats den 18 september 2025. Som en del av tillsynen har

även dokumentation granskats, bland annat förteckning över undervisande lärare och sammanställning av kunskapsbedömningar i årskurs 5.

Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen.). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten. (4 kap. 7 § skollagen.)

Föreläggande

Skolenhetens skollokaler

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Undervisning vid skolenheten Lillmons skola bedrivs i två separata skollokaler på två olika adresser. Undervisning för årskurs 4 bedrivs på Grönlandsgatan 8 i Malung och årskurs 5 och 6 ges undervisning på Västra Bangatan 20 i Malung. Gångavståndet är ungefär 1,3 kilometer och byggnaderna skiljs åt av flera trafikerade vägar och huskroppar. Enligt skolenhetsregistret är skolenheten Lillmons skola registrerad på Västra Bangatan 20.

Av intervju med representant för huvudmannen framkommer att användningen av lokaler på Grönlandsgatan 8 har pågått sedan höstterminen 2023. Verksamheten bedrivs tillfälligt på två olika adresser och enligt representanten för huvudmannen skulle årskurs 4, 5 och 6 samlas i gemensamma lokaler på Västra Bangatan inför höstterminen 2025. Planen fick revideras under sommaren 2025 då högstadiet hade behov av de tilltänkta lokalerna.

Representanten för huvudmannen uppger att det pågår diskussioner om att bygga en ny skola i kommunen och att inriktningen är att samla årskurs 4, 5 och 6. I nuläget söker kommunen efter lämplig mark och tittar på hur det organisatoriskt ska förbereda sig för detta. Lokalfrågan måste enligt representanten för huvudmannen lösas inför höstterminen 2027 då Lillmons skola kommer utökas med en parallellklass. Representanten för huvudmannen säger att om lokalfrågan inte löses får moduler byggas.

Rättslig reglering

Med skolenhet avses av huvudman för annan skolform än förskola organiserad enhet som omfattar verksamhet i en eller flera skolbyggnader som ligger nära varandra och till enheten knuten verksamhet som inte bedrivs i någon skolbyggnad. (1 kap. 3 § skollagen.)

Av förarbetet till skollagen framgår att för att flera byggnader ska anses som en skolenhet krävs att de ligger någorlunda nära varandra och på ett naturligt sätt hör ihop. (prop. 2009/10:165 sid. 633)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att avståndet mellan skolbyggnaderna vid Lillmons skola är för långt för att utgöra en skolenhet. Av utredningen framgår att lokalerna på Grönlandsgatan och Västra Bangatan skiljs åt av ett antal vägar och externa lokaler. Att Malung-Sälens kommun bedriver skolverksamheten vid två skilda platser är således en brist.

Skolinspektionen har i tidigare ärenden beslutat att, även om verksamheten inte uppfyller lagens krav avseende skolenhetsbegreppet, avstå från att ingripa. Ett skäl till att avstå från att ingripa kan enligt Skolinspektionen utgöras av omständigheterna där huvudmannen i mer konkreta termer planerar att genomföra sådana förändringar som medför att skolverksamheten uppfyller skolenhetsbegreppet.

Vad gäller skolverksamheten vid Lillmons skola i Malung-Sälens kommun finns det enligt representanten för huvudmannen endast en inriktning att samla årskurs 4, 5 och 6 i en gemensam skollokal. Skolinspektionen beaktar visserligen att beslutet att placera årskurs 4 i skollokaler på Grönlandsgatan fattades i en tid när förutsättningarna förändrades under sommaren 2025. Det saknas dock enligt Skolinspektionen möjlighet att utifrån uppgifter från huvudmannen avgöra hur länge elever vid Lillmons skola fortsatt kommer att få sin undervisning på två olika adresser.

Skolinspektionen bedömer, med beaktande av att skolverksamheten framöver kommer att fortsätta organiseras i olika lokaler på två olika adresser samt att det inte framkommer konkreta planer på hur detta ska lösas, att det finns anledning i detta fall att förelägga Malung-Sälens kommun att vidta nödvändiga åtgärder i syfte att uppfylla lagstiftningen krav.

Kränkande behandling**Omständigheter som ligger till grund för bedömningen**

Skolinspektionen har inför skolbesöket tagit del av dokumentation från huvudmannen. Av dokumentationen framgår att Lillmons skola rapporterat 39 fall av kränkande behandling under läsåret 2024/25 till huvudmannen. Vidare framgår det av dokumentation och av intervjuer med skolpersonalen att Lillmons skola använder sig av ett digitalt system för anmälan och utredning av kränkande behandling.

Av intervjuer med elever, lärare och rektorn framkommer att det sker kränkningar på Lillmons skola. Elever uppger att det dagligen sker att elever blir retade och att det är bråk på fotbollsplanen. Enligt lärare, personal i elevhälsan och rektorn är det ett bra men hårt klimat på skolan. Lärare och rektorn uppger att det förekommer både fysiska och verbala kränkningar mellan elever. Lärare uppger att antalet anmälda kränkningar på skolan borde vara högre än de 39 fall som rapporterats till huvudmannen.

I intervju med lärare framkommer olika uppfattningar huruvida de anmäler eller inte anmäler kränkningar på skolan. Som skäl till att inte anmäla uppger lärarna att de inte har tid, att anmälan skrivs vid extraordinära händelser eller att anmälan nedtecknas om en elev vid upprepade tillfällen kränker andra elever. Lärare och representanter för elevhälsan uppger vidare i intervjuer att det råder olika uppfattningar om vad som utgör en kränkning och vem det är som ska anmäla. Rektorn uppger att alla kränkningar anmäls men medger att det inte skulle fungera om allt som sker på skolan registreras i det digitala systemet.

Rättslig reglering

En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. (6 kap. 10 § skollagen.)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med att anmäla kränkande behandling.

Av utredningen framgår att det sker kränkningar på Lillmons skola. Vidare framgår det av utredningen att lärare inte anmäler alla kränkningar som sker. Av skollagen framgår att lärare och annan personal, som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande

behandling, är skyldig att anmäla detta till rektorn. Att lärare inte anmäler alla uppgifter om kränkande behandling till rektorn utgör en brist.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Extra anpassningar

Av intervjuer med lärare och representanter för elevhälsan framgår att behovet av extra anpassningar är stort bland elever på Lillmons skola. Flera lärare, men inte alla, uppger att de inte kan ge de extra anpassningar som eleverna har behov av. Antalet elever som har behov av extra anpassningar i årskurs 4 uppskattas av en lärare till nästan hälften av eleverna. Lärare säger att de inte räcker till och att det saknas personal. Lärare uppger vidare att utrustning såsom hörlurar och hörselkåpor saknas i hög utsträckning. Elevhälsan uppger att extra anpassningar som ges på gruppnivå genomförs och att elevhälsan utgör ett stöd i detta till lärarna. Rektorn bedömer att alla elever som har behov av extra anpassningar ges detta och uppger även att teknisk utrustning ska beställas.

I en lärarintervju framkommer att flera elever i en klass inte ges extra anpassningar. Behovet av extra anpassningar är enligt läraren stort i klassen och läraren uppger att det inte är möjligt att tillgodose behovet. Rektorn bekräftar att flera elever i klassen inte ges extra anpassningar och att skälet till detta är att det saknas lärarresurser.

Anmälan, utredning av särskilt stöd och beslut om åtgärdsprogram när extra anpassningar bedöms vara otillräckliga

Av intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn framkommer att elever som befaras inte uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas anmäls både muntligen och genom e-post till speciallärare eller rektorn. Flera lärare uppger att det saknas en rutin för hur elever ska anmälas och uppger även att elever kan anmälas under de s.k. "stoppveckorna".

Lärare, elevhälsan och rektorn ger i intervjuer uttryck för olika uppfattningar om när en elev anses vara anmäld till rektorn. En lärare uppger att en elev anses anmäld när rektorn fattar beslut om en pedagogisk kartläggning. Elevhälsan uppger att lärarna ska anmäla elever till de veckovisa mötena med elevhälsan där rektorn närvarar. Rektorn uppger att en anmälan når rektorn i muntlig kommunikation med specialpedagog. Rektorn och elevhälsan uppger vidare att det inte finns något digitalt system för anmälan. Enligt rektorn anses en elev vara anmäld när eleven tas upp på de veckovisa mötena med elevhälsan.

I en lärarintervju uppmärksammades en namngiven elev. Enligt lärarna har eleven anmälts muntligt till rektorn i början av september 2025 och läraren uppger att rektorn muntligt bekräftat att eleven ska tas upp på mötet med elevhälsan. Rektorn uppger att den namngivna eleven inte är anmäld och att det inte har startats någon utredning.

Enligt lärare, elevhälsan och rektorn startar en utredning om särskilt stöd med en pedagogisk kartläggning. Rektorn uppger att eleven och elevens vårdnadshavare kontaktas och får ge sin syn på situationen. Rektorn uppger vidare att efter kartläggning och utredning fattas antingen beslut om att utarbeta ett åtgärdsprogram eller beslut om att inte utarbeta ett åtgärdsprogram.

Elever ges särskilt stöd enligt åtgärdsprogram

Av utredningen framgår att det fattats 25 beslut om åtgärdsprogram på Lillmons skola. Lärare, elevhälsan och rektorn har tillfrågats om de bedömer att antalet åtgärdsprogram är representativt för de behov eleverna har. Lärare bedömer att antalet åtgärdsprogram är lågt sett till elevernas behov på Lillmons skola. Elevhälsan och rektorn bedömer att det är ett antal som motsvarar behovet bland elever.

I intervju med elevhälsan framgår att stödåtgärder enligt beslutat åtgärdsprogram inte kan ges fullt ut till eleverna. Representanter för elevhälsan uppger att inga stödåtgärder enligt åtgärdsprogrammen i nuläget kan ges i en namngiven klass i ämnena matematik och svenska. Under intervjun med elevhälsan bad utredarna representanterna för elevhälsan att läsa i åtgärdsprogrammen för tre namngivna elever. Enligt elevhälsan ska en elev ges enskild undervisning i moment inom svenska och matematik vilket inte kan ges i nuläget. Elevhälsan bekräftade att ytterligare två namngivna eleverna inte ges det stöd som eleverna ska ges enligt beslutat åtgärdsprogram. I intervju med rektorn bekräftar rektorn att stöd enligt åtgärdsprogrammet inte ges till de tre namngivna eleverna. Rektorn uppger vidare att det finns flera elever på skolan som inte får de stödåtgärderna de behöver. Rektorn uppger slutligen att rutinen kring särskilt stöd bör ses över och att organisationen på skolan ännu inte är på plats på grund av sjukdom bland personal och beslut om tjänstefördelning.

Rättslig reglering

Om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygsriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom

ramen för den ordinarie undervisningen. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt. (3 kap. 5 § skollagen.)

Om det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt. (3 kap. 7 § skollagen.)

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Om en utredning visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas. (3 kap. 9 § skollagen.)

För en elev i grundskolan ska det särskilda stödet ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas. (3 kap. 10 § skollagen.)

Skolinspektionens bedömning

Av utredningen framgår inte annat än att lärare anmäler till rektorn de elever som riskerar inte uppfylla betygskriterierna eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas trots extra anpassningar. Utöver det fattar rektorn beslut om att utarbeta eller inte utarbeta åtgärdsprogram i samråd med elevhälsan och elevens vårdnadshavare. Tillsynen i denna del ska därmed avslutas.

Skolinspektionen bedömer att verksamheten vid Lillmons skola inte lever upp till författningarnas krav avseende extra anpassningar, utredning av särskilt stöd och genomförande av särskilt stöd enligt åtgärdsprogram.

Skolinspektionen bedömer att skolan brister i att ge alla elever det stöd i form av extra anpassningar som de har rätt till. Av utredningen uppger visserligen lärare och representanter för elevhälsan att extra anpassningar ges till eleverna. Lärare uppger dock att det finns elever som inte ges extra anpassningar och det framgår av utredningen att flera elever inte ges extra

anpassningar trots att de bedöms ha behov av detta. Av skollagen framgår att om det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, ska eleven ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Att elever på Lillmons skola inte ges de extra anpassningar som de är i behov av är en brist.

Av utredningen framgår att lärare anmäler elever till speciallärare eller rektorn när de befarar att extra anpassningar inte anses tillräckliga. Tillvägagångssättet för anmälan varierar i likhet med uppfattningen om när en elev faktiskt ska anses vara anmäld. Av utredningen framgår att en elev anmälts till rektorn. Att en utredning inte startats för den namngivna eleven är en brist.

Skolinspektionen konstaterar att eleverna inte alltid ges särskilt stöd i enlighet med deras beslutade åtgärdsprogram. Av utredningen framgår att tre elever inte får det stöd de ska få enligt beslutat åtgärdsprogram. Att elever inte ges stöd i enlighet med beslutat åtgärdsprogram är en brist.

Studiero

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Utredning om ordningsstörande beteende

Av intervju med elever, lärare och elevhälsan uppges att studieron vid skolan över lag är god. Elever i årskurs 4 säger att det kan vara stökigt i början av dagen och i slutet av dagen. Samtliga elever i årskurs 5 och 6 säger att det är studiero under lektionerna. Lärarna uppges i intervju att studieron är god vid rätt förutsättningar och med närvarande resurspersonal.

Lärarna uppges i intervjuer att det finns elever som agerar ordningsstörande. En lärare säger att fyra namngivna elever anmälts till rektorn i början av höstterminen 2025 för ordningsstörande. Enligt lärare har nio namngivna eleverna uppmärksammats sedan årskurs 4. Elevhälsan uppges att skolan inte alltid utreder ordningsstörande beteende och att elevhälsan inte har något uppdrag delegerat att utreda ordningsstörande beteende.

Rektorn har under intervjun med Skolinspektionen informerats om vad lärarna uppgivit. Rektorn uppges att hon saknar kännedom om att två av de namngivna eleverna stör ordningen. För en namngiven elev har rektorn kännedom men bedömer inte att eleven är ordningsstörande. Vidare uppges rektorn sig ha kännedom om de nio elever som är ordningsstörande. För en av dessa nio elever uppges rektorn att lärarna stöttar eleven. Rektorn uppges att det finns en handlingsplan men att den

inte används i nuläget. Rektorn bekräftar att ingen utredning startat om ordningsstörande beteende för någon av de namngivna eleverna.

Rättslig reglering

Om en elev i grundskolan vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarigare förseelse, ska rektorn se till att saken utreds. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas (5 kap. 9 § skollagen.).

Med utgångspunkt i vad som har framkommit vid en utredning enligt 5 kap. 9 § ska rektorn se till att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende (5 kap. 10 § skollagen.).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med att starta utredning för elever som stört ordningen. Av representanter för elevhälsan och rektorn framgår att skolan inte utreder elever som anmälts av lärare. Att utredningar inte startas för elever som stör ordningen är en brist.

Frånvaro

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av inför besöket framgår att skolan använder ett digitalt system för att vid varje lektion registrera elevers närvaro.

Rektorn uppger att det är mentorer som uppmärksammar en elevs frånvaro och att en utredning om en elevs frånvaro inleds när det finns information om att något inte stämmer. I intervju med elevhälsan uppges flera elever ha hög frånvaro på skolan och arbetet att systematiskt se över elevers frånvaro nu har inletts. Enligt elevhälsan och rektorn kommer kuratorn uppmärksamma elevers frånvaro och sammanställa statistik som sedan rapporteras till huvudmannen. Rektorn uppger vidare att när en frånvaroutredning inleds rapporterar inte rektorn frånvaron till huvudmannen utan frånvaron rapporteras till huvudmannen var tredje månad.

I intervju med lärare, elevhälsa och rektorn framkommer två namngivna elever som har hög frånvaro. För en namngiven elev anmälades hög frånvaro enligt lärare förra året. Representanter för elevhälsan uppger att en

utredning om frånvaro har genomförts men att en ny utredning behöver göras i närtid. Rektorn bekräftar att eleven i perioder haft hög frånvaro men att den förbättrats. Rektorn uppger vidare att en annan namngiven elev hade 25 procent frånvaro under förra läsåret. Enligt rektorn har det inte startats någon frånvaroutredning för någon av de två namngivna eleverna.

Rättslig reglering

En elev i förskoleklassen eller grundskolan ska delta i den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, om eleven inte har giltigt skäl att utebli. Om en elev i förskoleklassen eller grundskolan utan giltigt skäl uteblir från den obligatoriska verksamheten, ska rektorn se till att elevens vårdnadshavare samma dag informeras om att eleven har varit frånvarande. Om det finns särskilda skäl behöver elevens vårdnadshavare inte informeras samma dag. (7 kap. 17 § skollagen.)

Om en elev har upprepad eller längre frånvaro ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövligt. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. När en utredning om en elevs frånvaro har inletts ska rektorn se till att frånvaron snarast anmäls till huvudmannen. (7 kap. 19 a § skollagen.)

En frånvaroutredning ska inte behöva göras i de fall det är obehövligt, som till exempel vid redan beviljad ledighet, om en elev vid något enstaka tillfälle är frånvarande på grund av sjukdom, eller om rektorn redan har kännedom om återkommande behov av vårdbesök. (Prop. 2017/18:182 s. 57)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med att utreda och rapportera elevers frånvaro.

Av utredning framgår visserligen att skolan utreder elever med hög frånvaro. Däremot har det inte i närtid startats en frånvaroutredning för en elev med frånvaro och för en annan elev har någon frånvaroutredningen inte startats. Av skollagen framgår att om en elev har upprepad eller längre frånvaro ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds. De skäl som framförts till varför en utredning inte startats för de två namngivna eleverna kan enligt Skolinspektionen inte anses medföra att utredning av frånvaro är obehövlig.

Utöver det framgår det av utredningen att frånvaron inte rapporteras till huvudmannen när en utredning inleds. Att skolan rapporterar in frånvaro var tredje månad kan inte anses förenligt med kravet i skollagen. Att inte alla elever som har hög frånvaro utreds och att frånvaro inte rapporteras till huvudmannen när en utredning om frånvaro inleds är en brist.

Lärare

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har inför besöket tagit del av en sammanställning av personal vid Lillmons skola. Av sammanställningen framgår att det finns 27 lärare som undervisar på skolan. Enligt sammanställningen har nio av lärarna lärarlegitimation. Utöver detta har Skolinspektionen tagit del av de annonser som huvudmannen utlyst i samband med tillsättning av lärartjänster.

I intervju med elever och lärare framkommer att undervisningen vid Lillmons skola bedrivs under ledning av lärare.

I ämnet slöjd för årskurs 3–4 undervisar en lärare som enligt sammanställningen saknar lärarlegitimation och är anställd utan tidsbegränsning. Vidare framgår det att läraren har en pedagogisk utbildning sedan 2003 och att Barn- och ungdomsnämnden samt kommunstyrelsens arbetsutskott godkänt lärarens lokala behörighet. Rektorn uppger att läraren är anställd sedan 2003 som lärare i slöjd. Rektorn uppger vidare att läraren är anställd utan tidsbegränsning.

Rättslig reglering

I skollagen avses med begreppet undervisning sådana processer som på lektioner eller vid andra lärtillfällen leds av lärare eller förskollärare mot mål som anges i förordningar och andra författningar som ansluter till skollagen och som syftar till utveckling och lärande genom att barn eller elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden. (1 kap. 3 § skollagen.)

En legitimerad lärare eller förskollärare har ansvar för den undervisning som han eller hon bedriver. Detsamma gäller en lärare som är undantagen från krav på legitimation enligt föreskrifter som meddelats med stöd av 2 kap. 13 § tredje stycket och den som bedriver undervisning i fall som avses i 2 kap. 17 § och 18 § andra stycket 1–3. (2 kap. 15 § skollagen.)

Endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning får, som huvudregel, bedriva undervisningen. (2 kap. 13 § skollagen.) Om det inte finns någon att tillgå inom huvudmannens organisation som uppfyller kraven på legitimation och behörighet eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna, får en annan

lärare bedriva undervisningen. En sådan lärare ska vara lämplig att bedriva undervisningen, och i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande. En sådan person får bedriva undervisning under högst ett år i sänder. (2 kap. 18 § skollagen.)

Endast den som har legitimation får anställas som lärare eller förskollärare i skolväsendet utan tidsbegränsning. Den som inte har legitimation som lärare får dock anställas som lärare i skolväsendet utan tidsbegränsning, om han eller hon ska undervisa i modersmål och yrkesämnen. (2 kap. 20 § skollagen.)

Skolinspektionens bedömning

Av utredningen framgår inte annat än att det är lärare som bedriver undervisningen vid Lillmons skola. Därutöver ges undervisning av legitimerade och behöriga lärare och i de fall läraren inte är legitimerad har huvudmannen genomfört rekryteringsförsök. Tillsynen ska därför i denna del avslutas.

Skolinspektionen bedömer att verksamheten vid Lillmons skola inte lever upp till författningarnas krav. Enligt skollagen får endast den som har legitimation eller en lärare som ska undervisa i modersmål eller yrkesämnen anställas som lärare utan tidsbegränsning. Av utredningen framgår att Lillmons skola har en lärare anställd som saknar legitimation. Det föreligger inte någon undantagssituation som är tillämplig. Att skolan har en lärare som saknar lärarlegitimation anställd utan tidsbegränsning är en brist.

Extra studietid

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av informationsinhämtning och i samtal med lärare och rektorn framgår att eleverna i årskurs 4–6 inte ges extra studietid. Rektorn uppger att skolan planerar att schemalägga den extra studietiden med två timmar på måndagar men att detta inte sker i nuläget.

Rättslig reglering

Elever i årskurs 4 – 9 ska erbjudas att frivilligt delta i undervisningen i form av extra studietid. Erbjudandet ska omfatta minst två timmar per vecka. Undervisning ska anordnas under eller i direkt anslutning till skoldagen vid den skolenhet eleven tillhör. (10 kap. 5 § skollagen.)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen konstaterar att Malung-Sälens kommuns verksamhet vid Lillmons skola inte uppfyller författningarnas krav avseende extra studietid. Eleverna på Lillmons skola erbjuds inte extra studietid. Detta är en brist.

Studiehandledning på modersmålet

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Enligt lärare, elevhälsa, rektorn och huvudman finns ett behov av studiehandledning på modersmålet. I intervju med lärare uppger de att 24 elever har behov av studiehandledning i språken ukrainska, holländska, arabiska, tigrinja, somaliska och turkiska. Huvudmannen uppger när utredarna beskriver behovet av studiehandledning på modersmålet för elever vid Lillmons skola att den stämmer överens med huvudmannens bild. Representant för huvudmannen uppger vidare att det beror på organisatoriska skäl att studiehandledning på modersmålet inte ges i nuläget.

Rättslig reglering

En elev ska få studiehandledning på modersmålet, om eleven behöver det.

En elev som ska erbjudas modersmålsundervisning och som före sin ankomst till Sverige har undervisats på ett annat språk än modersmålet får ges studiehandledning på det språket i stället för på modersmålet, om det finns särskilda skäl.

Studiehandledning enligt första eller andra stycket får ges i interaktiv form med informations- och kommunikationsteknik där eleven och studiehandledaren är åtskilda i rum men inte i tid, om det inte finns någon lämplig person inom skolenheten som kan ge studiehandledning och huvudmannen trots upprepade ansträngningar inte har lyckats anställa en sådan. (5 kap. 4 § skolförordningen.)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionens utredning visar att elever som bedöms ha behov av studiehandledning på modersmålet inte ges detta. Detta är en brist.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. (26 kap. 10 § skollagen.)

Malung-Sälens kommuns verksamhet vid Lillmons skola uppfyller inte författningarnas krav vad gäller skolenhetens skollokaler, kränkande behandling, extra anpassningar och särskilt stöd, studiero, frånvaro, lärare, extra studietid och studiehandledning på modersmålet. Det finns därför skäl att förelägga Malung-Sälens kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

X Tonny Johansson

Beslutsfattare

Signerat av: Tonny Johansson

X Daniel Wilson

Föredragande

Signerat av: Daniel Wilson

I ärendets slutliga handläggning har även utredaren Matilda Kaijser medverkat.